

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15.08.1972, sp. zn. 6 Tz 54/72, ECLI:CZ:NS:1972:6.TZ.54.1972.1

Číslo: 30/1973

Právní věta: II. Spáchal-li odsouzený, jemuž byl odložen nebo přerušen výkon trestu nápravného opatření z důvodu povolání k výkonu základní vojenské služby, v době odložení nebo přerušení výkonu trestu nápravného opatření trestný čin nebo nevedl-li v této době řádný život pracujícího člověka, rozhodne soud podle obdoby § 328 odst. 2 tr. ř. se zřetelem k § 338 odst. 3 tr. ř., že se od výkonu trestu nápravného opatření nebo jeho zbytku neupouští a současně že se trest nápravného opatření nebo jeho zbytek přeměňuje v trest odnětí svobody.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 15.08.1972

Spisová značka: 6 Tz 54/72

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Nápravné opatření

Předpisy: 140/1961 Sb. § 328 odst. 2
§ 338 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 30/1973 sb. rozh.

I. Důvodem přeměny trestu nápravného opatření nebo jeho zbytku podle § 45 odst. 2 tr. zák. v trest odnětí svobody je i skutečnost, že odsouzený nevedl řádný život pracujícího člověka v době od odsouzení (od právní moci rozsudku) do začátku výkonu trestu nápravného opatření a v době přerušení výkonu tohoto trestu. Nesplnit uložené podmínky, to je nevykonávat řádně určenou práci a popř. nedodržovat uložená přiměřená omezení lze ovšem jen v době výkonu trestu nápravného opatření (srovn. § 44 odst. 4 tr. zák.).

II. Spáchal-li odsouzený, jemuž byl odložen nebo přerušen výkon trestu nápravného opatření z důvodu povolání k výkonu základní vojenské služby, v době odložení nebo přerušení výkonu trestu nápravného opatření trestný čin nebo nevedl-li v této době řádný život pracujícího člověka, rozhodne soud podle obdoby § 328 odst. 2 tr. ř. se zřetelem k § 338 odst. 3 tr. ř., že se od výkonu trestu nápravného opatření nebo jeho zbytku neupouští a současně že se trest nápravného opatření nebo jeho zbytek přeměňuje v trest odnětí svobody.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 15. 8. 1972 sp. zn. [6 Tz 54/72.](#))

Rozsudkem okresního soudu v Gottwaldově ze dne 26. 6. 1969 sp. zn. 4 T 61/69 byl obviněný uznán vinným trestným činem opilství podle § 201 tr. zák. a odsouzen k trestu nápravného opatření v trvání 5 měsíců s tím, že z odměny za jeho práci připadá státu 10 Tento rozsudek nabyl právní moci dne 11. 7. 1969.

S výkonem trestu nápravného opatření bylo u obviněného započato dne 1. 9. 1969.

Usnesením okresního soudu v Gottwaldově ze dne 31. 10. 1969 bylo vysloveno, že se výkon tohoto trestu podle § 328n a § 338 tr. ř. přerušuje v důsledku toho, že obviněný dne 2. 10. 1969 nastoupil vojenskou základní službu.

Usnesením téhož soudu ze dne 13. 7. 1971 bylo podle § 45 odst. 2 tr. zák. rozhodnuto, že se zbytek trestu nápravného opatření v trvání 4 měsíců přeměňuje na trest odnětí svobody v trvání 2 měsíců, pro jehož výkon se obviněný zařazuje do první nápravně výchovné skupiny. Toto rozhodnutí odůvodnil soud tím, že se obviněný v době výkonu vojenské základní služby dopustil trestné činnosti, za kterou mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 8 měsíců, který si odpykal ve vojenském nápravném útvaru.

Obviněný podal proti tomuto usnesení stížnost, která však byla usnesením krajského soudu v Brně jako nedůvodná zamítnuta.

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR ve prospěch obviněného vyslovil Nejvyšší soud ČSR, že usnesením krajského soudu byl porušen zákon v ustanovení § 338 odst. 3 tr. ř. se zřetelem k ustanovení § 328 odst. 2 tr. ř.

Z odůvodnění:

Podle § 45 odst. 2 tr. zák. jestliže odsouzený v době po odsouzení až do skončení výkonu nápravného opatření nevedl řádný život pracujícího člověka nebo nevyhověl uloženým podmínkám, přemění soud trest nápravného opatření nebo jeho zbytek v trest odnětí svobody a rozhodne zároveň o způsobu výkonu trestu; přitom dva dny nevykonaného nápravného opatření se počítají za jeden den odnětí svobody.

Toto ustanovení nelze vykládat tak, jak se tvrdí ve stížnosti pro porušení zákona, že by se podle něho mohlo rozhodovat jen se zřetelem k době, kdy se nápravné opatření vykonává. Tento výklad je nesprávný zejména proto, že podle tohoto ustanovení je možno přeměnit také celý trest nápravného opatření v trest odnětí svobody, což by nebylo možné, kdyby už část nápravného opatření byla vykonána. Vymezení doby vyjádřené v tomto ustanovení slovy „v době po odsouzení až do skončení výkonu nápravného opatření“ nelze chápat jinak, než že je v ní zahrnuto i období před výkonem nápravného opatření i doba přerušování tohoto trestu.

Z toho tedy vyplývá, že soud podle § 45 odst. 2 tr. zák. přemění trest nápravného opatření nebo jeho zbytek na trest odnětí svobody i v případech, kdy odsouzený nevedl řádný život pracujícího člověka v době před započatím výkonu tohoto trestu nebo v době jeho přerušování. Nesplnit uložené podmínky, to je nevykonávat řádně určenou práci a popř. nedodržovat uložená přiměřená omezení lze ovšem jen v době výkonu trestu nápravného opatření (srov. § 44 odst. 4 tr. zák.).

To se týká i osob, u kterých došlo k přerušování výkonu trestu nápravného opatření z důvodů povolání k výkonu základní vojenské služby (podle § 338 odst. 3 tr. ř. se zřetelem k ustanovení § 328 odst. 1 tr. ř.).

V těchto případech však musí být zároveň rozhodnuto podle ustanovení § 338 odst. 3 tr. ř. se zřetelem k ustanovení § 328 odst. 2 tr. ř., zda se od výkonu trestu nápravného opatření upouští nebo ne.

Ustanovení odst. 2 § 328 tr. ř. navazuje na odst. 1 tohoto paragrafu. Podle něho jestliže odsouzený ve výkonu vojenské služby nespáchal žádný trestný čin a konal řádně vojenskou službu, upustí soud od výkonu trestu nebo jeho zbytku; jinak rozhodne, že se trest nebo jeho zbytek vykoná.

To znamená, že soud je povinen ihned po skončení výkonu vojenské základní služby u odsouzeného, u kterého došlo k odkladu nebo přerušení výkonu trestu nápravného opatření, rozhodnout podle obdoby některého ze způsobů podle § 328 odst. 2 tr. ř., tedy buď upustit od výkonu tohoto trestu nebo jeho zbytku, anebo rozhodnout, že se od výkonu trestu nápravného opatření nebo jeho zbytku neupouští a že se současně tento trest nebo jeho zbytek přeměňuje v trest odnětí svobody.

Z uvedeného výkladu ustanovení § 45 odst. 2 tr. zák. a ustanovení § 338 odst. 3 a § 328 odst. 2 tr. ř. tedy vyplývá, že nepochybil okresní soud v Gottwaldově, když usnesením ze dne 13. 7. 1971 sp. zn. 4 T 61/69 přeměnil u odsouzeného zbytek trestu nápravného opatření v trvání 4 měsíců na trest odnětí svobody v trvání 2 měsíců, pro jehož výkon zařadil odsouzeného do první nápravně výchovné skupiny z důvodů, že odsouzený v době výkonu vojenské služby spáchal několik trestných činů, pro které byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců, který si odpykal ve vojenském nápravném útvaru. Toto odsouzení svědčí o tom, že v době přerušení výkonu trestu nápravného opatření obviněný nevedl řádný život pracujícího člověka. Nepochybil proto ani krajský soud v Brně, když stejné stanovisko zaujal v napadeném usnesení.

Nesprávnosti se však oba tyto soudy dopustily v tom, že pominuly zároveň rozhodnout podle § 338 odst. 3 tr. ř. se zřetelem k § 328 odst. 2 tr. ř., že se neupouští od výkonu zbytku trestu nápravného opatření. Krajský soud v Brně měl možnost v rámci rozhodování o stížnosti napravit pochybení soudu prvního stupně. Měl usnesením podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. zrušit stížností napadené usnesení a sám ve věci rozhodnout tak, že se podle § 338 odst. 3 tr. ř. se zřetelem k ustanovení § 328 odst. 2 tr. ř. a podle § 45 odst. 2 tr. zák. u odsouzeného neupouští od výkonu zbytku trestu nápravného opatření v trvání 4 měsíců a že se tento zbytek trestu nápravného opatření přeměňuje v trest odnětí svobody v trvání 2 měsíců, který bude vykonán v první nápravně výchovné skupině.

Toto porušení zákona se však nestalo v neprospěch odsouzeného, a proto se mohl Nejvyšší soud ČSR ve svém rozhodnutí omezit pouze na vyslovení porušení zákona, když stížnost pro porušení zákona byla podána po lhůtě uvedené v § 272 tr. ř.